

4. Трофімова Л.В. Значення використання рішень Європейського суду з прав людини при вирішенні спорів вітчизняними судами та формуванні фінансово-правової культури / Л.В. Трофімова // Право України. – 2011. №7. – с. 116-124

ТАТАРОВСЬКА Я.В.,

курсант 3 курсу Навчально-наукового інституту №2 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

СЬОХ К.Я., *доцент кафедри конституційного права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук*

ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ДИТИНИ В УКРАЇНІ

Структура міжнародного захисту прав дитини як компонент захисту прав людини відображається в статуті Організації Об'єднаних Націй, важливим принципом є поваги до прав і свобод людини без будь-якої дискримінації.

Складовою частиною системи прав людини є система прав дитини. Дитиною, відповідно до ст. 1 Конвенції про права дитини 1989 року, визнається “кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, що застосовується до даної особи, вона не набуває повноліття раніше”[1].

Загалом на даний час існує безліч міжнародних конвенцій, документів які спрямовані захищати невід'ємні права дитини, які можуть бути об'єктом посягань.

В даний період у державі питання прав дитини постає гострим чином, що потребує вирішення як на рівні міжнародних договорів, так і на рівні національного законодавства. В Конституції України зазначено рівність прав що стосується людей в цей же перелік входять і діти а саме це статті 24, 52, також в Конституції України висвітлюється перелік статей що відіграють велику роль для захисту прав дитини, це такі статті як 51 - охорона дитинства, заборону насильства над дитиною та її експлуатацію - ст. 52, право на життя - ст. 27, захист та допомогу держави дитині, позбавленій сімейного оточення -ст. 52, право на освіту - ст. 53.

Питання захисту дітей є дуже актуальними і в минулому і в сьогодення, тому деякі науковці присвячують своє життя на вивчення цього питання, і з них такі як: Ю. Буровим, О. Вінгловською, Л. Волинець, В. Денисовим, С. Киренко, В. Колісник, О. О Мордань, Г. П. Рабіновичем, Н. М. Савельєва, Р. В. Чубук, та ін.

Права дитини – можливості (свободи) неповнолітньої людини, необхідні для її існування, виховання і розвитку. Багато прав дитини збігаються з правами людини (право на життя, ім'я, отримання громадянства, вільне вираження своїх думок та ін.). Однак дитину у жодному разі не можна прирівнювати до дорослої

людину, у тому числі і в правових аспектах. Дитина має бути забезпечена особливими правами, особливим захистом. Особливі права дитини – це “права росту”, зумовлені її фізичною, розумовою, духовною незрілістю. Особливістю прав дитини є необхідність спеціального захисту цих прав, щоб були забезпечені можливості та сприятливі умови щодо вільного і повноцінного розвитку дітей[1].

Основні права дитини закріплені в таких міжнародно-правових документах, як Декларація прав дитини 1959 р. та Конвенції про права дитини 1989 р [1].

Невід’ємним правом кожної людини є право на життя. Це першочергове право що надається від народження і від нього походять вже інші права і свободи.

Стаття 6 Закону України "Про охорону дитинства" містить положення, що "кожна дитина має право на життя з моменту визначення її живонародженою та життєздатною за критеріями Всесвітньої організації охорони здоров'я"[2,с.6].

В конвенція ООН про права дитини від 20 листопада 1989 р. закріпленні політичні, економічні, соціальні, культурні права дітей віком до 18 років. Турбуючись про реалізацію прав дитини держава має створювати систему їх реалізації і забезпечити їх впровадження в державну систему, а також подбати про непорушність цього права і забезпечити достатню міру покарання за їх порушення. У конвенції зазначено досить великий перелік і інших прав дітей. Таких як право на життя, ім'я і набуття громадянства, право знати своїх батьків і користуватися батьківською турботою, право на переїзд до сім'ї, яка перебуває в іншій державі. право вільно висловлювати свої думки а також свобода думки, право особисто вибирати свою релігію, право на освіту, право на відпочинок і розваги, перелік цих прав є невичерпним. На міжнародному рівні ретельно захищають саме права дітей.

На при великий жаль в Україні з початком конфлікту з країною агресором особливо гостро позначається на житті та розвитку дітей. З початком воєнних дій в Україні нагальними стають проблеми вимушено переселених дітей, дітей які опинились в зоні конфлікту, дітей загиблих військовослужбовців тощо. У 2015-2016 роках у рамках програми реформування соціальної сфери України відбулося скорочення соціальних програм щодо підтримки дітей [3,с.38].

Але з 2017 року Україна розпочала вдосконалювати свою нормативно-правову базу, а саме у 2017 році прийнято Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», підписано Указ Президента України «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа», прийнято Постанову Верховної Ради України «Про рекомендації Парламентських слухань на тему: «Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист»». У Кодексі України про адміністративні правопорушення закріплена відповідальність за вчинення булінгу (2018 р.). З 2019 року криміналізоване домашнє насильство [3,с.39].

В умовах конфліктної ситуації в Україні першочерговим є забезпечення і охорона прав і свобод дітей як найбільш вразливої групи населення.

Права дитини є найбільш охороною сферою, саме тому що права дитини найпростіше обмежити, і тому контроль і охорона повністю залежить від держави, адже дитина не здатна забезпечити непорушність своїх прав.

Отже, підсумовуючи права дитини як однієї із складових частин загальної характеристики прав людини, який становить правовий статус будь-якої фізичної особи. Права дитини являється комплексом прав і свобод, який відображає правовий статус дитини відповідно до особливостей її розвитку у суспільстві. Розвиток дітей це розвиток нашої країни. Діти являється майбутнім держави. Саме тому сфера захисту прав дитини визначена Президентом України на державному рівні як головним пріоритетом розвитку держави. Тому приймається як найбільше нормативно-правових актів, за для охорони наших дітей. Охороняючи дітей- охороняємо своє майбутнє.

Список використаної літератури:

1. Бисага Ю.М., Палінчак М.М., Белов Д.М., Данканич М.М. Права людини. – Ужгород, 2003.- 189 С. ПРАВА ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН Права дитини.
2. Про охорону дитинства: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 30, с.142.
3. Міністерство внутрішніх справ України львівський державний університет внутрішніх справ «захист прав дітей у правоохоронній діяльності» Курс лекцій Львів 2019 2 УДК 351.741:343.211.3-053.2/6](042.4), с.182

ТЕРЕЩЕНКО В. В.,

магістра Навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

СЬОХ К. Я.,

доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

Наша цивілізація станом на 1 серпня 2021 р. налічує 7 млрд 900 млн людей, з яких майже третина, а саме 2 млрд 500 млн, є дітьми. В українських сім'ях наразі зростає 8 млн дітей та підлітків.

Ідея про права дитини стала основою демократичної свідомості нації та фундаментом правового суспільства. Одним із основних завдань у формуванні стратегії розвитку нашої держави є захист дитини як особистості у період її морального та духовного становлення.

Уперше знайомство майбутнього громадянина держави із правами людини відбувається у сім'ї, яка є первинним та основним виховним середовищем